

**ПРОГРАМ РАЗВОЈА
ОПШТИНЕ ВАРВАРИН ЗА 2014. ГОДИНУ
СА ПРОЈЕКЦИЈОМ ЗА 2015. И 2016. ГОДИНУ**

Уставом Републике Србије установљен је концепт уређења система локалне самоуправе, а Законом о локалној самоуправи општина се дефинише као територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа. Законом о локалној самоуправи је као примарна надлежност локалне самоуправе наведена израда и усвајање програма развоја општине.

Статутом општине Варварин у члану 37 тачка 4, предвиђено је да општина преко својих органа у складу са законом доноси Програм развоја општине. Програм развоја општине Варварин за 2014.годину представља континуитет досадашњих мера и активности започетих у предходном периоду.

У припреми Програма развоја остварена је сарадња са Месним заједницама, јавним предузећима и установама. Програм развоја подељен је у више поглавља од којих је свако посвећено једној области полазећи од актуелног степена развоја појединих области и уважавајући принципе равномерног и уравнотеженог развоја целог подручја општине.

Реализацију Програма развоја могуће остварити средствима из буџета општине, средствима која обезбеђује републички буџет преко одговарајућих министарства и фондова, средствима јавних предузећа, установа, Месних заједница, средствима из донација и других извора.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Површина: 248,8 км²

Број становника: 17.956

Број месних заједница: 21

Број насеља: 21

Број катастарских општина: 21

Број бирача са пребивалиштем на територији општине

(на дан 19.12.2013. год): 16.630

Надморска висина: Од 150-200 м до 300-350 м.

Географске координате: Између 21° 07' 30'' И 21° 26' 35'' ИГД
и 43° 37' 30'' и 43° 52' 30'' СГД

Пољопривредно земљиште (на пашњацима): 482 ха

Обрадива површина: 17.000 ха

Шумска површина: (приватна и државна): 6.062 ха

Железнички саобраћај: Магистрална железничка пруга Београд-Ниш и пруга Сталаћ-Крушевац, тангирају подручје општине Варварин. Најближе железничке станице налазе се у Ћићевцу (6 км) и Сталаћу (11 км).

Друмски саобраћај: Источну границу општине Варварин тангира магистрални пут М-5 (Појате-Крушевац-Краљево), а у непосредној близини се налази саобраћајна петља Појате преко које се читаво подручје прикључује на аутопут (европску путну мрежу).

Реке: Велика Морава, Западна Морава, Каленићка река и Јовановачка река.

2. КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

2.1. Водоснабдевање

Најважнија активност из области водоснабдевања у 2014., током 2015. и у 2016. години је:

- наставак радова на завршетку изградње Регионалног система „ Ђелије“ - цевовод Крушевац-Ђићевац-Варварин,
- завршетак изградње водоводне мреже у насељеним местима: Обреж, Горњи Катун, Село Варварин (у дужини око 1000 м), Маскаре и Бачина,
- изградња водоводне мреже у насељеним местима: Бошњане, Мареново, Залоговац, Парцане и Мала Крушевица,
- израда пројектне документације у насељеним местима: Карановац, Горњи Крчин, Доњи Крчин, Пајковац, Орашје, Мареново, Тољевац, Суваја, Залоговац, Избеница, Парцане и Церница,
- израда новог вода водоводне мреже поред старе пекаре и испред продавнице Електролукс у улици Слободе у укупној дужини око 300 м.

Главни циљеви, првенствено ће бити усмерени на прикључењу што већег броја корисника на нову водоводну мрежу, у свим насељеним местима где постоји водоводна мрежа.

Паралелно са завршетком ових радова треба покренути активности на прикључењу постојећих корисника у Варварину на нову водоводну мрежу и пребацивање старих корисника водоводне мреже на нову водоводну мрежу (око 700 корисника).

Носиоци наведених активности су: општина Варварин, ЈКП „Варварин“, ЈП „Морава“, Месне заједнице, надлежна министарства, Дирекција за воде, ИПА фондови.

2.2 Прикупљање, пречишћавање и одвођење отпадних вода на територији општине Варварин

Основни приоритет у 2014. години је изградња канализационе мреже у насељеним местима у општини Варварин и то:

- изградња главног вода канализационе мреже у Доњем Катуну у дужини од 2000 м,
- наставак изградње канализационе мреже у Село Варварину у дужини од 1000 м,
- наставак изградње канализационе мреже у Горњем Катуну у дужини од 2000 м,
- преузимање већ изграђене мреже у Горњем Катуну за одржавање и експлоатацију,
- израда пројектне документације за насељена места на територији општине Варварин: Залоговац, Парцане, Мареново, Горњи Крчин, Доњи Крчин, Пајковац, Тољевац, Мала Крушевица, Суваја, Избеница, Карановац, Орашје и Церница (за наведена насељена места после израде пројектне документације и издавања грађевинске дозволе планира се изградња постројења за пречишћавање отпадних вода и канализационе мреже).

Планиране активности у области одвођења, прераде и испуштање отпадних, фекалних и атмосферских вода су:

- санација, уређење, и одржавање постојеће канализације као и канала и водотокова за одвођење исте,
- контрола квалитета испуштених отпадних вода и забрана испуштања фекалних вода од стране предузећа, установа и појединаца,
- одвођење и прикупљање атмосферских вода у водотокове,

- регулисање водотока на територији општине,
- откуп земље за постављање постројења за прикупљање и пречишћавање отпадних вода.

Носиоци активности су: општина Варварин, ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу Варварин“, ЈП „Србијаводе“, комунална инспекција и инспекција за заштиту животне средине.

2.3. Чишћење и одржавање јавних и зелених површина

Општина Варварин у 2014., 2015. и 2016. години наставља са активностима које обухватају:

- постављање бехатон плоча у ул. Марина Мариновића и на Тргу Мирка Томића,
- појачане активности на елиминацији дивљих депонија и сакупљању и депоновању смећа по свим месним заједницама,
- одређивање локација за постављање контејнера као и њихову адекватну употребу од стране свих корисника,
- чишћење и проширивање простора који се редовно одржава где је потребно обезбедити довољно радне снаге као и набавити потребну специјализовану опрему и механизацију за те намене,
- изградња рециклажног центра за наменских судова рециклажу отпада,
- наставити са набавком за одвајање смећа (пластика, папир, стакло),
- постављање нових ивичњака испред зграде општине Варварин,
- замена подлоге на пешачкој стази испред зграде општине Варварин,
- комплетна санација зелених површина и формирање нових нових зелених површина,
- ревитализација живе оgrade од Дома здравља до зграде ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу Варварин“,
- редовно одржавање и уређивање зелених површина на територији свих месних заједница,
- засађивање нових и одржавање постојећих дрвореда на територији свих месних заједница,
- наставак радова на уређењу постојећих тргова и тротоара уз евентуално формирање нових на територији свих месних заједница,
- одржавање спомен обележја,
- набавка опреме за зимско одржавање улица.

Носиоци наведених активности су: општина Варварин, ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу Варварин“, ЈКП „Варварин“, ЈКП „Путеви Варварин“, Месне заједнице, комунална инспекција и инспекција за заштиту животне средине.

2.4. Одржавање гробаља

У континуитету са раније спровођеним мерама и активностима, у 2014., 2015. и 2016. години, посебно ће бити посвећена пажња подизању квалитета услуга и уређивању гробаља у свим Месним заједницама на територији општине Варварин.

Као приоритет око одржавања и уређења гробаља истичу се следеће активности:

- ограђивање гробаља и постављање капије на улазима,
- реализација постојећих планова на проширењу гробаља,
- парцелисање гробних места,
- активирање службе за ископ и укоп,

- насиповање саобраћајница на гробљима,
- редовно уређивање и одржавање стаза и прилазних путева.

Носиоци активности су : ЈКП „Варварин“ и Месне заједнице на територији општине Варварин.

2.5. Уређење и одржавање пијачног простора

У циљу ефикаснијег одвијања пијачних активности у 2014., 2015. и 2016. години, планирано је следеће:

- оградити пијацу и поставити капије на улазима,
- обновити објекте који се већ налазе на сточној пијаци,
- повећање квалитета у пружању и контроли пијачних активности,
- промена локације „Шарене пијаце“ у Варварину, како би се добило више простора за већи број продаваца,
- обезбеђење адекватне локације за изградњу кванташке пијаце у Варварину,
- доследност инспекцијских служби у забрани одвијања пијачних активности ван за то предвиђених локација.

Носиоци активности су: ЈКП „Варварин“ и општина Варварин.

2.6. Изградња и реконструкција електро-енергетских објеката

У 2014., 2015. и 2016. години ће се наставити са изградњом и реконструкцијом започетих инвестиција, као и са радом на припремању техничке и урбанистичке документације.

Одржавање јавне расвете на територи општине и постепена замена постојећих сијалица дуготрајним и штедљивим.

Носиоци активности су: Електродистрибуција, општина Варварин, ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу Варварин“, Месне заједнице.

2.7. Гасификација

Планиране активности у 2014., 2015. и 2016. години обухватају:

- наставак израде пројектне документације за насељена места на територији општине Варварин,
- наставак изградње гасификационе мреже на територији општине Варварин за које простоји пројектна документација,

Носиоци активности су: општина Варварин, ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу Варварин“.

3. УРБАНИЗАМ, УРЕЂИВАЊЕ И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КОРИШЋЕЊА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

У оквиру уређивања грађевинског земљишта Просторни план општине Варварин представљаће основу за правилно коришћење и намену простора, као и други плански документи.

Током 2014. године планира се:

- усвајање плана генералне регулације за Варварин, који се налази у Министарству и чека се усвајање од стране комисије коју формира Министарство,
- израда плана детаљне регулације дела стамбеног насеља Пољце III,

- наставиће се са рационалним коришћењем јавног земљишта, бољим искоришћавањем постојећих инфраструктурних система,
- пројектовање индустријске зоне у Горњем Катуну и на путу Варварин-Бачина,
- уређење грађевинског земљишта и отуђењем и давањем у закуп истог, у складу са законом.

Носиоци активности су: општина Варварин, ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу Варварин“, ЈКП „Варварин“.

4. САОБРАЋАЈ И ВЕЗЕ

У 2014., 2015. и 2016. години планиране су следеће активности:

- изградња локалних путева за које постоји пројектна документација,
- радови на телефонизацији насељених места која још увек нису покривена телефонском мрежом.

Носиоци активности су: Телеком Србија, општина Варварин и Месне заједнице.

5. ОДРЖАВАЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПУТЕВА, УЛИЦА, ТРГОВА И НЕКАТЕГОРИСАНИХ ПУТЕВА

Основне активности у 2014., 2015. и 2016. години биће усмерена на одржавање и реконструкцију улица и некатегорисаних путева и реализацију започетих инвестиција на асфалтирању улица у насељеним местима.

Програм активности по сеоским подручјима биће у складу са програмима развоја самих Месних заједница и по њиховим приоритетима.

Планиране активности за 2014. годину обухватају:

- припрему пројектне документације и асфалтирање улица по приоритетима на територији свих Месних заједница,
- поправка улица у насељеним местима (санација ударних рупа),
- одржавање вертикалне и хоризонталне путне сигнализације на територији општине,
- асфалтирање путева,
- асфалтирање улица,
- одржавање, напасање и поправка пољских путева у свим месним заједницама,
- уређење спомен обележја учесника у ратовима по месним заједницама,
- уређење пешачке зоне,
- уређење стаза и прилаза до цркава.

Носиоци активности су: општина Варварин, ЈП „Путеви Србије“, надлежна министарства, Месне заједнице, ЈП „Дирекција за урбанизам и изградњу Варварин“ и донатори.

6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мере и активности у области заштите животне средине обухватиће:

- перманентну контролу исправности воде за пиће из јавних чесми и месних водовода, као и исправности животних намирница,
- контролу и спречавање испуштања отпадних вода од стране већих загађивача на територији општине,
- чишћење постојећих и мере у циљу спречавања стварања нових дивљих депонија,
- организовање предавања по школама на тему заштите животне средине,

- друге активности у циљу заштите животне средине и едукације становништва. Носиоци активности су : општина Варварин, ЈКП „Варварин“ и надлежне инспекцијске службе.

7. ПОЉОПРИВРЕДА

Мере и активности у области пољопривреде биће усмерене на даљи подстицај пољопривредне производње на територији општине и обухватају:

- активирање фонда за развој пољопривреде у смислу давања кредита пољопривредним произвођачима,
- едукација пољопривредних произвођача о начину функционисања унутар задруга и удружења,
- подстицај удруживања пољопривредника,
- проширивање активности везаних за развој сеоског туризма,
- организовање посета афирмисаним пољопривредним произвођачима и примерима добре праксе у окружењу,
- организовање посета и учешће на сајмовима пољопривреде,
- организовање трибина и едукација пољопривредних произвођача о примени минералних ђубрива, обради земље, новим сортама воћа, ратарских култура и другим актуелним темама.

Носиоци наведених активности су: општина Варварин, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, подручна Канцеларија за подршку руралном развоју месне заједнице.

8. ТУРИЗАМ

Активности у области туризма биће усмерене на унапређење и побољшање туристичке понуде у општини са акцентом на спомен комплекс „Саставци“ , око споменика грофа Орурка и обухватају следеће:

- израда трим стазе од комплекса Спортско-туристичког центра „Темнић“ до комплекса „Саставци“ око споменика грофа од Орурка,
- завршетак реализације пројекта Спортско-туристичког центра „Темнић“ , и то изградња пратећих објеката око изграђених базена и изградња осталих терена предвиђених планом детаљне регулације,
- уређење планине Јухор у смислу изградње бицикличке стазе.

Носиоци активности су: општина Варварин, Спортско-туристички центар „Темнић“ Варварин са надлежним институцијама и страним донаторима.

9. САРАДЊА СА ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА

У области сарадње са верским заједницама у 2014., 2015. и 2016. години наставиће се са финансирањем Верских заједница и радова на изградњи и одржавању цркава по указаним потребама.

Носиоци активности су: општина Варварин, Верске заједнице, донатори, грађани.

10. ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ

10.1. Основно образовање

У циљу што квалитетнијег образовања и васпитања деце потребно је извршити опремање школских објеката, њихово одржавање и адаптацију.

Приоритети развоја ОШ „Јован Курсула“ за 2014. годину су:

Опремање и уређење простора и то:

- надградња спрата изнад постојеће школе у Варварину у сарадњи са Министарством просвете,

- замена дотрајалих подова,

- увођење централног грејања у подручним одељењима школе,

- сређивање оgrade у подручном одељењу школе,

- куповина клима уређаја,

- куповина канцеларијског материјала,

- куповина материјала за образовање и материјала за одржавање хигијене,

- набавка наставних средстава за школе по указаним потребама (машине, табле, рачунари, ...).

- израда пројектне документације и изградња фискултурних сала за основне школе у Обрежу, Бошњану, Доњем Крчину и Залоговцу.

Носиоци активности су: општина Варварин, Министарство просвете, донатори.

10.2. Средње образовање

За успешнији и квалитетнији рад Средње школе у Варварину, у 2014. години планирана је:

- надградња спрата изнад постојеће Средње школе у Варварину у сарадњи са Министарством просвете,

- одржавање система за грејање,

- зидарски, столарски, молерски, електро радови и радови на крову, водоводу, канализацији и инсталацијама,

- куповина канцеларијског материјала,

- куповина материјала за образовање и материјала за одржавање хигијене,

- набавка наставних средстава за школе по указаним потребама (машине, табле, рачунари, ...).

Носиоци активности: општина Варварин, Средња школа у Варварину, надлежна министарства, и донатори.

10.3. Култура

Општинска библиотека Варварин, као установа која се пре свега бави пословима и делатностима из области културе и образовања, мора да се залаже између осталог, за унапређење и побољшање културног и уметничког нивоа приказаног програма као и увећање програма и културних догађаја уопште.

Планиране активности за период од 2014-2016. године су обезбеђивање средстава у складу са финансијским планом установе и буџетом општине за набавку и осамревењивање уређаја и опреме, како би се побољшао логистички ефекат и готовост установе у смислу подршке свим културним догађајима у општини и то:

-куповина рачунарске опреме за потребе увођења библиотеке у ЦОБИСС систем,

-куповина термалног штампача за потребе увођења библиотеке у ЦОБИСС систем,

- куповина дигиталног пројектора за потребу дигитализације и поновног активирања биоскопа,

- куповина новог биоскопског платна за пројекцију,
- побољшање енергетске ефикасности зграде библиотеке,
- реновирање Дома културе у Обрежу, Доњем Крчину и осталим местима,
- израда пројектне документације и изградња Дома културе у Избеници,
- уређење просторија за младе у склопу Домова култура у свим Месним заједницама на територији општине Варварин,
 - наставак са популаризацијом и омасовљавањем аматеризма кроз рад фолклора, позоришта, хора, балета-школе плеса и музичке школе или секције,
 - финансирање активности КУД-ова по месним заједницама.

Носиоци активности су: општина Варварин, Општинска библиотека Варварин, Месне заједнице, Дом културе Варварин, Министарство културе, донатори.

10.4. Информисање

У периоду од 2014. до 2016. године, планиран је наставак сарадње са медијским кућама, пре свега са РТК и РТВ канал М.
Носиоци активности: општина Варварин.

10.5. Спорт и култура

У циљу организованог и масовног бављења спортом грађана у адекватним условима и на адекватан начин, приступиће се уређењу спортских терена на територији општине.

Почетком 2014. године, биће организован велики новогодишњи и божићни турнир у малом фудбалу.

Током 2014. године, планирано је:

- одржавање турнира у стоном фудбалу и неколико краћих кошаркашких и одбојкашких турнира,
- хобловање, лакирање паркета и замена дотрајалих дашчица у Спортској сали,
- наставак радова на отвореним базенима (уклањање недостатака и проширивање понуде за забаву и рекреацију грађана),
- изградња терена за мали фудбал, баскет, бич волеј, одбојку, тенис и мини голф,
- организовање школе пливања,
- организовање такозваних „Игара без граница“, које се одржавају на води, а учешће би узели представници из свих општина које нас окружују,
- обезбеђење локације за нови спортски терен у Избеници.

Канцеларија за младе Варварин, у 2014. год. наставља да се бави искључиво питањима младих, пружа подршку у сваком облику и подстиче креативни развој и културно стваралаштво, јача одлучност младих да се активније укључе у процес доношења одлука важних за квалитетнији живот локалне заједнице, утиче и на повећање запажености младих и афирмисаности локалне иницијативе младих, стварајући мрежу младих активиста, спремних на основне облике волонтерског ангажмана у локалној заједници.

Носиоци активности су: општина Варварин, Спортско-туристички центар „Темнић“ Варварин, Канцеларија за младе Варварин и Месне заједнице.

10.6. Друштвена брига о деци

Предшколска установа „Наша радост“ Варварин у 2014. години усмериће своја ангажовања на обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за несметано

обављање основних делатности на праћењу, унапређивању и уједначавању услова за несметано обављање основних делатности на праћењу, унапређивању и уједначавању услова рада и предузимању мера за опште унапређење делатности предшколског васпитања и образовања деце.

Установа „Наша радост“ за 2014. годину као приоритет наводи следеће:

- наставак доградње постојећег објекта (завршетак радова на новој групи у Варварину),

- комплетно опремање нове групе,

- набавка нових дидактичких средстава и стручне литературе,

- куповина опреме за кухињу и вешерај,

- замена дотрајале дрвене столарије и уградња ПВЦ столарије на две групе у

Варварину,

- наткривање једног дела у Установи и стварање услова да се тај простор пренамени, и уз помоћ ПВЦ столарије претвори у функционалну салу за састанке од 25 квадратних метара,

- изградња новог паркинг простора.

Дневни Центар за децу ометену у развоју у 2014. години, усмериће своја ангажовања на обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за несметано обављање основних делатности на праћењу, унапређивању и уједначавању услова за несметано обављање основних делатности на праћењу, унапређивању и уједначавању услова рада и предузимању мера за опште унапређење делатности васпитања и образовања деце са посебним потребама.

Носиоци активности: општина Варварин, Министарство финансија, ПУ „Наша радост“ Варварин, Дневни Центар за децу ометену у развоју Варварин, донатори.

10.7. Социјална заштита

У циљу повећања квалитета живота социјално угрожених група Центар за социјални рад Варварин, предлаже да се породицама које су корисници материјалног обезбеђења омогући субвенционо плаћање:

- комуналних услуга,

- услуга које се плаћају у ПУ „Наша радост“,

- услуга које пружају школске кухиње деци из горе наведених породица.

У 2014. години, наставиће се са доделом новчане помоћи незапосленим породицама на територији општине Варварин, у износу од 15.000,00 динара месечно, у периоду од годину дана од датума рођења детета.

Наставиће се пружањем услуге „Помоћ и нега у кући старим особама“ са циљем пружања адекватне помоћи особама које због старости и болести нису у могућности да самостално функционишу.

Услуга би обухватала одржавање личне хигијене станова корисника, припремање obroка, доношење лекова или одвођење код лекара, набавку намирница и остваривање контакта са спољашњим светом и институцијама. Геронто-домаћице би и даље пружале наведену услугу, ангажовале би се по критеријуму стручности или као незапослена лица са евиденције Националне службе за запошљавање.

Наставиће се са радом „Народне кухиње“, као вид услуге, која би се пружала особама без прихода, пензионерима са минималним пензијама и радно неспособним корисницима материјалног обезбеђења.

Црвени крст Варварин у 2014. год. планира да у оквиру остваривања бриге о старим, самохраним лицима успостави услугу „Клуб за стара лица“, где би уз основну контролу здравља (мерење притиска и шећера у крви) стари суграђани општине могли

да искажу и своја интересовања за разне области: ликовне и музичке културе, потребе за дружењем и провођење дела свог слободног времена у друштву својих вршњака, као и да добију савете о здравом начину живота.

Носиоци активности: општина Варварин, Центар за социјални рад Варварин, Црвени крст Варварин, Министарство за рад и социјална питања, донатори.

10.8.Здравствена заштита

Дом здравља „Др. Властимир Годић“ Варварин, током 2014., 2015. и 2016.године, радиће на унапређењу и бољем организовању пружања здравствене заштите свим грађанима са територије општине Варварин.

У том циљу неопходно је испунити следеће услове:

- отплата кредита за новокупљено санитарско возило,
- улагање у опрему (куповина апарата за калијум и литијум, конвексне сонде за апарат СА8000СЕ и куповина стерилизатора),
- одржавње информационог система,
- одржавање и поправка медицинске опреме,
- мртвозорство и пасивна приправност,
- затварање рупе на крову Дома здравља.

Носиоци активности: општина Варварин, Дом здравља „Др. Властимир Годић“ Варварин, Министарство здравља, донатори.

Поред свега наведеног, реализоваће се и остале активности у свим наведеним областима које су Месне заједнице, јавна предузећа, установе и остали субјекти доставили као своје предлоге за Нацрт програма развоја општине Варварин у периоду од 2014.-2016.године.

Општина Варварин ће учинити напоре да побољша рад локалне самоуправе и оствари ефикасније пружање услуга грађанима.

Број: 012-8/2013

У Варварину дана, 20.12.2013. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВАРВАРИН

ПРЕДСЕДНИК

**м.п. Веселин Цветковић, проф. НО,
с.р.**